

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОКРУЖНИ СУД У БЕОГРАДУ
ВЕЋЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
Пословни број: К.В. 5/05**

**ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА
СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА ОД 28. септембра 2006. године**

Констатује се да су приведени из Окружног затвора у Београду оптужени Грујић Бранко, Поповић Бранко, Славковић Драган, Симиша Филиповић, Драгутин Драгићевић и Иван Кораћ, да су приступили браниоци, адвокат Мирослав Ђорђевић, који се јавља за оптуженог Славковић Драгана и за оптуженог Поповић Бранка, Ивана Кораћа и Симишу Филиповића, те адвокат Шалић Миломир који се јавља за оптуженог Бранка Грујића и Драгутина Драгићевића, а уз сагласност оптужених, те заменик Тужиоца за ратне злочине Богдан Станковић и пуномоћници оштећених, адвокат Драгољуб Тодоровић и Наташа Кандић.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се главни претрес одржи.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се у наставку доказног поступка саслуша сведок Станковић Зоран.

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите. Добар дан господине Станковићу.

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Добар дан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ми смо Вас овде позвали као сведока, будући да сте и у фази истраге дали исказ. Ја ћу Вас само питати, да ли су исти Ваши лични подаци, нема неких измена?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Нема.

Сведок Станковић Зоран са личним подацима као у истрази, упозорен на дужност казивања истине и последице давања лажног исказа, опоменут на текст заклетве, наводи:

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте дужни да говорите истину као сведок. Давање лажног исказа је кривично дело. Заклетву сте положили, тако да ћу Вас опоменути на дужност казивања истине. Ви знате о чему се овде ради, значи, предмет овог кривичног поступка је ратни злочин учињен против цивилног становништва, а наиме, како се то оптуженима ставља на терет у периоду од маја до јула 1992. године на територији општине Зворник. Па, обзиром на начело непосредности, питаћу Вас да нам укратко поновите да ли сте Ви у том периоду били у Зворнику и ако јесте, у колико наврата и којим поводом?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Па, ја сам у наведеном периоду био у два наврата на том подручју. Први пута то је било 30. априла 1992. године, када сам по налогу истражног судије Војног суда у Београду, који се у то време звао Мирко Стојановић, заједно са криминалистичко-техничком екипом из МУП-а Србије, мислим да су из СУП-а Београда били и са мојом екипом коју су чинили Др Милосављевић, који је био у то време на специјализацији и медицински техничари Миладин Жарковић и Андрија Јовичевић. Дошли смо прво у Бању Ковиљачу. Из Бање Ковиљаче смо се пели у она брда горе, био је неки планинарски дом, где смо добили налог да пређемо у Зворник и да извршимо обраду лешева који су били пронађени, како су нам рекли, код Куле у Зворнику. Ми смо дошли, прешли смо мост у Каракају и са десне стране, мислим да се звао «Алхос», дошли смо ту у те просторије на спрат, пошто су у приземљу биле неке просторије и на првом спрату су биле неке две просторије, у којима су се налазили припадници полиције. Са њима смо ту разговарали и речено нам је да пређемо са задње стране «Алхоса», где је у оној просторији која је била задужена ја мислим за грејање, били су у црним пластичним врећама лешеви које смо ми обрађивали одмах ту испред те просторије. Налазе се две зграде. Направили смо приручна средства за рад, онако како смо могли и извршили спољашњи опис тих лешева. Ти лешеви су били обележени под ознакама «Z», што би означавало Зворник, «Z.1.-24.», кренули смо од 24, пошто су пре тога, највероватније била 23 тела и тај дан смо одрадили до ознаке 52.

Са нама су били, био је неки човек седи који је водио евиденцију око тог касније сахрањивања и били су ови представници из Комуналног предузећа у Зворнику. На челу нашег тима је, као што сам рекао, био судија Стојановић, који је бележио, рецимо податке који су се тицали ствари, предмета и документације коју смо проналазили, новца који смо проналазили у телима страдалих. Мислим да сам ја писао опис одеће и након тога смо ти криминалистичко-технички стручњаци из МУП-а Србије су снимали те лешеве и након тога смо направили те записнике, значи са фотографијама и по одобрењу и налогу Драгише Пешића, он је био председник Савезне владе и Исакова смо предали Хашком трибуналу. То је било први пут.

Други пут смо били 05. маја и тог дана је била једна, на исто место смо дошли, обрађивали цео дан те лешеве. Они су били у стању поодмакле трулежи, тако да је било веома тешко радити, с обзиром да је свака врећа имала по 10, 15 килограма црва. Судија Стојановић није био са нама. Био је, били су људи из СУП-а Београд, кажем, МУП Србије је био, били смо доктор Милосављевић, помоћник обдуцента Жарковић и сада Слободан Стојчић, био је други и ја. И онда смо направили исте оне анализе и спољашњи опис посмртних остатака, направили скице. При томе, при завршетку и први пут када смо били, а и други пут, списак ствари које смо имали, који смо сачинили, ја сам отишао први пут смо предали судији, а други пут сам ја те ствари однео и замолио горе некога од припадника полиције да они

преузму те ствари, с обзиром да не бисмо носили за Београд, да они могу да буду документа или предмети који ће бити коришћени за идентификацију посмртних остатака. Тражио сам од тог полицајца да ми то потпише што сам му предао. Он је рекао, стави то ту, ја нећу никоме ништа да потпидујем. Ми ћемо то предати и на тај начин су ти предмети остали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Други пут?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Други пут. Предали смо их горе на спрату.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А први пут је однео судија?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, први пут ја мислим да је судија исто предао, да је предао у Зворник, тако да смо и други пут ето то урадили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Те личне ствари?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Да. Други пут смо одрадили значи посмртне остатке лешева који су означени ознаком «Z-1» од 53 до «Z-1» до 114. Ми смо радили на том истом простору, значи, све оне прегледе које смо одрадили, након тога смо посмртне остатке враћали у тим пластичним врећама, враћали смо одећу коју смо скинули са тела, унутра смо враћали и кажем Вам, ове предмете смо предали горе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Те ознаке на врећама?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Ознаке смо стављали. То је картонска кутија, то је нека пластична врећа која има један цеп што смо ми правили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И шта иде унутра?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Унутра иде ова ознака леша који смо обрадили и тако је требало да буде и сахрањено. Значи, у сваком цепу је била ознака. То је био један жути овако четвртасти картончић. Писали смо фломастерима, значи, нису били типски, него на полеђини. Они су означавали, то је картон којим се обележавају лешеве на Војномедицинској академији, па смо ми сада са задње стране обележавали и сликали те бројеве када смо обрађивали те лешеве.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А зашто није био судија други пут, шта рекосте?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Зато што није могао да дође, тако нам је речено, идите ви.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је Вама други пут дао налог да идете?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Знате како, други пут, ми смо имали везу, значи Војни суд који је био у овој просторији, у овој згради, ми смо добијали те налоге.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи од њих сте добијали?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Од њих смо добијали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви као форензичар са ВМА?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Да, као форензичар и ми смо имали веома присне и коректне односе, тако да нам кажу, требате тада и тада да будете ту. Ми смо обезбеђивали превоз од стране Војномедицинске академије или нам је обезбеђивао суд, зависно од тога.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи да други пут нисте ни имали неко писмено решење, неки налог за одлазак?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, нисмо ми. Знате како, ми смо имали доста посла, велика територија и онда је то било да кренемо оног тренутка, што пре да кренемо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Коју сте Ви покривали у том периоду, пролеће 1992. године, територију?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Пазите да Вам кажем, ми смо покривали, значи било је у то време од Суботице па скроз доле негде можда до Чачка, не можда, него до Чачка и цео тај простор смо покривали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А и ово овамо преко Дрине?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Преко Дрине, то су била два налога суда по којима сам ишао. После тога су нама рекли да не можемо да идемо, с обзиром да је, мислим да је 19. маја повучена војска. Онда су након тог периода, били су неки захтеви да идемо према Милићима где су биле неке жртве. Оног тренутка речено је, не може. Након тога, следећи пут када смо поднели захтев, то је било на јесен 1992. године, када су тражили да идем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је то тражио?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Тражили су људи из Републике Српске и онда сам ја рекао, ја ћу ићи. Они су се обратили санитетској управи. Санитетска управа је рекла може.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Војске?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Да, војске, може, али као добровољац и ја сам кренуо као добровољац, без икаквих.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли се оданде обраћа војска или како, који надлежни органи тамо?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Војска, али то је било.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, то је практично Ваша лична одлука?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Моја лична одлука.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То више нема везе са званичним?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, моја лична одлука и мислим да ту има један писани акт санитетске управе који каже.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да можете, али добровољно?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Добровољно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А тај први пут када долазите у «Алхос», шта ту затичете, шта се у тој згради, шта је ту смештено?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Знате како, ту је било људи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли ту неко ради?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, мислим, гледајте, људи који не знају и који причају о рату са пристојне удаљености, они не знају шта је рат, почетак рата. Ни ми нисмо знали. Значи, када смо дошли у «Алхос», видели смо тамо многе људе или на путу многе људе, једну дезорганизацију потпуну на том простору. Стално негде неко жури, нешто ради, неко нешто предузима. Било је припадника војске, било је људи који нису у војсци. Сви су носили нека наоружања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ту, у том кругу?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: У том кругу, да, било је људи и сретали смо их на улици који носе то наоружање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, нисте могли да закључите шта је ту, да ли је ту седиште неке војске, неке полиције, власти, цивилне, војне?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, ми смо били у оквиру тога, били смо у том објекту. Истражни судија који је био испред нас, он је обавио разговор са тим надлежним људима који су били у тој згради.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То сам хтела да Вас питам, ко Вас ту прима, ко Вама ту сада, ко Вас уводи?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Пазите да Вам кажем, нас не прима нико. Нас примају, рецимо, ми смо екипа која треба да одради нешто што тражи истражни судија. Ми седимо у тим неким просторијама које се ту налазе, послужују нас са кафом и соковима, ако има, а ако не, седимо и чекамо када нам кажу где да радимо и то је било све време рата тако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, Ви лично не знате ко ту прима Вас званично испред Зворника?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, не. Пазите, пре свега, тај круг људи, људи који су се тамо кретали, знате, то је био велики број, не можете да памтите никога, не памтите ликове. Памтим ликове добро, али не можете сада да знате ко је ко у тој линији. Са друге стране имате на челу екипе је истражни судија. Као што и сами знате, истражни судија је тај који врши све те преговоре, договоре, а ми смо само непосредни извршиоци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте Ви лично упознали тамо некога, рецимо председника општине или шефа војске, неког ту надређеног команданта?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, не, па пазите, ја не знам ни ко је председник општине. Видео сам оног једног бркатог на телевизији, видео сам га на телевизији, али га никада нисам срео. Мислим да се звао Грујић. Њега сам виђао на телевизији и ми нисмо имали тамо неку посету, јер као што и сами знате, то је један веома прљав посао, то је био несносан смрад, сви су бежали од нас, фактички, омогућавали да радимо и бежали после тога. Мислим да нисмо ни имали прилике да се истуширамо том приликом, да није било тамо могућности, али нас нико није у том правцу посећивао. А и ми нисмо имали разлога да са њима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте Ви имали потребу да се јавите неком команданту војне власти у то време, рецимо?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, зато што у каснијем периоду, када сам ишао, рецимо тамо 1992. године крајем, 1993. године и даље, јављао сам се онима који су били старешине или људи који су.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, да, али у овом периоду нисте?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: У овом периоду не, ова два пута не, зато што је, поново Вам кажем, ту надлежност Војног суда и ми смо радили по налогу Војног суда.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је био тамо неки војни суд? Да ли то знате?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, колико ја знам, не. Нико није дошао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А неко од њихових судија, рецимо, цивилних?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, ми смо имали у неком другом периоду, имали смо неке судије из Зворника које ја знам, али нису они били тада.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Касније?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Касније, касније. Био је, рецимо, Зоран Димитрић, био је неки, мислим Николић, Васо Ерић и они су били, али то је неки каснији период.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А у том периоду нисте их видели, или не знате ни да су постојали?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не знам ни да су постојали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте ни питали, није ни било потребе да се оствари нека сарадња?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, ми смо дошли, нас су директно водили на лице места где су лешеви. Ми смо то завршили, осим што смо имали, као што сам Вам рекао тај, то присуство у тој згради.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Поменусте неке људе ипак са којима сте сарађивали, кажете, тај седи човек који је водио евиденцију и неко из Комуналног? Поменули сте директора Неђу Млађеновића. Да ли се сећате, да ли је он ту само дошао или је нешто радио?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Они су били задужени, мислим да се звао Коста овај са брковима. Он је био задужен да прави тај списак.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је тај седи човек?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: То је тај седи човек који је требао да сахрањује та тела након наше обраде, јер ми смо тако и радили. Како смо обрађивали тела, затим смо враћали ту одећу, пошто смо је претходно скидали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Унутра?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Унутра и стављали ове картоне да се тачно зна по растућим бројевима да би их тако сахранили и евентуално касније ексхумирају код оне обраде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ја сам овде у овој документацији која је фотокопирана, а оригинал сте Ви на увид доставили, па је то сравњено, пронашла имена лица за која сте нашли документа, Ви сте означавали имена. Да ли је на те вреће сада стављено неко име или неки знак, ради идентификације?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Мислим да је стављено, да је писало.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Име?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Име, да, можда под знацима навода, пошто тамо, где смо били сигурни на основу документације.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли то значи да је требало да неко дође да их идентификује?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: У сваком случају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Који је даљи пут био, ради сахране?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: У сваком случају, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте Ви били присутни да је ту уопште долазила нека родбина?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, ми смо се задржали један дан и вратили за Београд.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не знате, значи, шта се даље дешава?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте, како сте завршили спољашњи преглед ту, оставили?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Оставили то њима на даљи поступак, даље поступање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли се сећате узрока смрти код ових лица, који је отприлике био?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Па, ми смо у тој групи људи имали тела која су имала прострелне ране. То је било нешто што је доминирало. Ја сам много тога радио. Можда има и неки други узрок смрти, али не могу док не погледам записник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли се сећате, отприлике, која је старост била тих лешева, да ли је могло да се утврди? Нешто сте се и о томе изјашњавали.

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Па, ми смо имали, било је и млађих људи, било је и људи средњих година.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, мислим, не старост лешева него период, времена смрти, да ли сте утврдили?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Време смрти.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Обзиром на трулежне промене, на спољашњи изглед леша?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Да, али ја када бих погледао те слике, могао бих да кажем отприлике о времену. То су биле почетне трулежне промене, код неких су биле мало одмакле. Када је у питању овај први наш одлазак у Зворник, а овај други, било је стварно, скоро су сви, колико се сећам, били са великом количином црва, у врећама, тако да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То онда значи да је дужи период протекао?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Да је дужи временски период протекао од момента смрти.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од момента смрти? Добро. А у том периоду, значи 30. април и 05. мај, па евентуално можда мало пре или касније, да ли је још неко долазио са Института ВМА или само Ви?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, ми смо после тога када нам је речено да не можемо више да идемо, позвани су стручњаци, речено је да више војска не може да се меша у то. Позвани су стручњаци са Института за судску медицину у Београду и на челу те екипе знам да је био покојни професор Самуило Пејаковић. Они су отишли доле, колико сам обавештен, видели то и вратили се, нису ништа урадили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, после Вас?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: После нас.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је то било у мају, у јуну, касније?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Мислим да је било у мају, у мају, не знам датуме.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, овај наврат други 05. маја, тада нисте правили овакву документацију, писмену?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, али ја тада нисам добио од МУП-а, нисам добио фотографије. Ја сам чекао да ми МУП достави фотографије да бих направио комплетне записнике и није доставио до дана данашњег фотографије.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте ни направили?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Да, имам забелешку, имам своју забелешку, све оно, сам чекам фотографије да бих завршио до краја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли ту има неких лица са именима или су углавном НН?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Има лица са именима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Има?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Има, има са именима. Мислим, поступак обраде је био исти.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Све исто?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Све исто као и што су ти претходни били.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А шта је радио тај, кажете, седи човек, тај који се зове Коста, шта је он радио, пописивао имена или само присуствовао?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Он је правио ове белешке са овим именима, са овим што је ишло са ознакама и по том редоследу требао је да их сахрањује, али он је био ту поред нас.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Присутан?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: После тога је одлазио и ми не знамо шта је даље радио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте Ви чули за неки објекат који се зове Герина кланица, ту негде у близини града?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, мени су током саслушања поменули то, али никада нисам био тамо, нити знам шта је то ни где је то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли ту има неки списак са неким иницијалима испред Вас? Нема. Да ли Вам нешто говори овај псеудоним «М»? То је наш сведок који је ту био и који је радио на сакупљању тих лешева, само да му не помињете име, ако Вам нешто говори? Он помиње да сте Ви ишли у Герину кланицу, па да ли Вам то нешто?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Ја њега знам. То је човек који је радио у погребном предузећу. Тај човек, он је глув, али истовремено и човек који је на том ратишту био онај који је прикупљао ствари по напуштеним кућама и он је са нама радио, помагао нам око обраде лешева и то када смо обрађивали у Ватрогасном дому, ја га одатле знам. Он је, рецимо, пошто је живео са ове друге стране Зворника, он је у том тренутку једног дана покупио лешеве, ставио у кола, али пошто су га стално претресали, да га не би претресали, једног тренутка је те лешеве показао. Овио када су отворили, када су видели лешеве, више га нису никада зауставили, тако да га знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То причате, то касније када је било, за Ватрогасни дом?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: То касније, то касније.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где се налази Ватрогасни дом?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Ватрогасни дом је када кренете од, пређете мост на Каракају, па онда идете, са леве стране. Значи, «Алхос» је са десне стране.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А ово је према граду?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Ово је према граду, уђете у Зворник и са десне стране, на почетку града имате Ватрогасни дом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Које сте ту прегледали лешеве?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: То су само прегледали ови лешеве Срба.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је било касније?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: То је било касније.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: После овог периода који је нама занимљив?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: То је било касније, после овог периода, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како сте утврдили да су ово Муслимани, нешто сте и о томе причали у истрази?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Па, гледајте, ми смо утврдили да су Муслимани, прво видело се, један број лешева је био сасвим добро очуван, тако да се на основу фотографија из личних докумената са упоређивањем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Види да су то та лица?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Могло је да се успостави тај однос да се ради о Муслиманима. Друго, ми смо обратили пажњу и на то обрезивање, што је указивало да се ради о Муслиманима. Онда та нека одећа коју су они носили и коју су имали, начи, скоро по правилу двоје панталоне или не знам тренерка плус панталоне, онда ознаке зелене и тако даље. Тако да смо по томе могли да закључимо. Тамо где смо могли да кажемо да се ради о Муслиманима, рекли смо тамо. Мислим, та имена смо пописали, али смо регистровали све оно што је могло да укаже на име и презиме.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А са ким сте причали о пореклу лешева, односно о пореклу места на коме су нађени, кажете Кула?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Причали смо са овим људима који су боравили око тих лешева и рекли су нам да су то лешеви из Куле, јер у то време нас је интересовало све то што се догађало на тим просторима, пре свега, тај сукоб који је био и који се дешавао и онда су нам рекли, то је та Кула, јер се причало да су на Кули, да су лешеви са тог подручја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте уопште добили неко сазнање да су ту били у то време неки логори, неки сабирни центри, да је ту било неких убијања, неких малтретирања?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, да Вам кажем, нико то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тада када сте долазили, то нико није помињао?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Нико, нико није помињао тада када се то долазило.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А касније када сте долазили, да ли сте чули да је и тога било на тој територији, да је било мртвих и у тим објектима, у тим логорима који су постојали?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, не, нисмо знали. Ја сам касније имао та посебна искуства као члан Комитета за прикупљање података о повредама међународног хуманитарног права, па смо онда то нешто касније, у каснијем периоду имали те податке, верификовали у то време. Не, ми смо у то време, знате како, када имате искуства са ратишта, сваким тренутком ми смо имали веома тешке тренутке током рата где смо у више наврата једва преживели. Значи, грађани смо, без обзира што смо радили то што смо радили и све то и онда смо се ми тако равнали и ми нисмо, рецимо, било је веома опасно бити на улици, зато што ми нисмо носили оружје. Имали смо, рецимо, ја сам носио неко маскирно одело све време рата као амајлију, без икаквих ознака чинова, ознака не знам нечега другог или нечег трећег. Рецимо када смо били у Вуковару, онда сам имао ознаке чинова, онда смо имали, рецимо, не знам, пет или шест контрола где су улазили неки људи са различитим ознакама, упери Вам аутомат у главу и онда Вас легитимише, као он држи ту територију, тако да је то било неко искуство да немамо чинове, немамо ништа, мада су нас касније и знали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ту када сте дошли ово крајем априла и у мају, да ли је ту било неких борби, баш у Зворнику?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, када смо ми били, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када сте Ви били, било је мирно? Добро. Да ли Вам је неко други можда тражио те спискове, односно имена људи из ове друге групе од 05. маја до сада, ради идентификације или нешто? Да ли Вам се неко обраћао?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, ми смо имали разговор, уствари по одлуци Владе, ми смо предали као што сам рекао прве записнике и ово што је било. После тога било је говора да ћемо и о томе разговарати, али су они рекли да је довољно и нисмо више ништа тражили. Било је договора да ми то обрадимо и пошаљемо, међутим, ми смо чекали, тражили ове фотографије. Нити смо добили те фотографије, нити смо могли да идентификујемо те људе који су били са нама, с обзиром да су се мењали ови техничари.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ови криминалистички техничари?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Да, ми смо тражили онда од њиховог шефа да нам достави у оно време документацију. Касније су ти људи отишли у пензију и

нису доставили, тако да смо се ми обраћали после када је био овај захтев Хашког трибунала и то је разлог зашто није завршено.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли можете барем та имена да нам доставите, пошто ја овде имам имена неких петнаест људи из ове групе од 30. априла, из тих Ваших бележака?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Да имате од 30., а имате и од 05.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од 30. имам, али од 05. немам имена да бисмо евентуално утврдили одакле су та лица, пошто ја немам утврђено ни у фази истраге за ова лица, ево Куљанчић Мирсад, Тарабић Осман, Хусеин Софтић, Јусуф Софтић, има ту пуно имена, немамо податке одакле су та лица, па би то требало да видимо.

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Да, али ми смо то када смо дали, знате, ми смо у том правцу ту документацију очекивали да ће током идентификације, оно што је правило, значи да нам онда јаве податке, ми смо назначили, али нисмо хтели да извршимо, пошто уствари судија је институција која врши идентификацију на основу наших налаза, па смо ми очекивали да ће доћи и родбина и да ће то тада бити верификовано и да ћемо добити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пре сахране да ће се утврдити ко је?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Пре сахране да ће се утврдити ко је. А што се тиче ових других имена, мислим могу да доставим. Нема свих али има сигурно један добар део, па ћу Вам доставити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да бисмо евентуално, пошто имамо ту и представнике породица, можда да видимо.

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Нема никаквих проблема.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Значи, те личне ствари, документа, новац, евентуално пронађене те личне карте, неки накит, то је све дато тамо, остављено?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: То је све дато горе, то је горе остављено, а ово је прво решавао судија Стојановић, а ово друго сам ја, онако како смо покупили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пописивали шта је?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Пописивали, имамо то шта смо пронашли, јер било је, колико се ја сећам и тих личних карата, било је и сатова.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Новца нешто?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Нешто новца и све је то пописано и ми смо имали, да нам он све потпише, али човек није хтео да потпише и ми смо се враћали за Београд и било је илузорно да то носимо за Београд, да људи немају могућности да идентификују.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, хвала. Имамо ли неких питања? Изволите.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Ја сам хтео да питам, шта спада у тај спољашњи преглед леша?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Спољашњи преглед леша подразумева да се изврши пре свега опис одеће и региструје одећа која је била на лешу. Након скидања одеће, и у том правцу се снимао леш са одећом, да се види тачно одећа која је била на лешу. Након тога, скидана је одећа, утврђивало се тачно присуство предмета, личних ствари, новца и драгоцености у одећи, тако и на телу. По скидању снимало се са предње и задње стране тело. Након тога, пописивана је дужина леша, пописиване су оне спољње карактеристике, значи, коса, дужина косе, да ли нема косу, која врста ћелавости, описивани су, рецимо, боја очију у случају да нису наступиле трулежне промене. Након тога узиман је зубни статус. Након тога је регистрована грађа тела, да ли је развијен, није развијен, које су карактеристике на телу, тетоваже, које су

евентуално регистроване током прегледа, карактеристични ожиљци, да ли као последица повређивања или последица операција.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Ово мене више интересује око ових рана, мислим ране.

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Е сада, након тога, значи након ових карактеристика тела, описиване су ране и то, пре свега, значи, врста, да ли се радило о стрелним повредама, да ли се радило о повредама које су нанете сечивом или оштрицом, да ли се ради о повредама које су нанете тупо тврдим предметима, значи то се описивало и фотографисало се. Значи, свака од тих повреда. Е једино што се ту није радило то је оно што је мањкавост спољног прегледа леша, то је када смо имали или када имате више улазних и излазних рана, онда рецимо нисмо имали времена да пратимо канале тих рана, значи сваке појединачно, већ смо рекли, на том простору се налази те и те ране.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Да, у вези са тим, Ви сте малопре рекли да су углавном биле прострелне ране. Да ли то што сте Ви закључили спољашњим прегледом леша, да се ради о прострелним ранама, да ли Вам то омогућава извођење закључка, да ли су стрељани, погинули у борби, погинули са тачно одређене раздаљине или са неке удаљености или тако нешто?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Ми смо у тим описима могли да кажемо да ли су ране настале из близине, из даљине на основу распореда тих рана и на основу кретања тих рана, могли смо да кажемо какво је порекло смрти тих људи, да ли је убилачко, самоубилачко, према томе, мислим да у том правцу, ја сам се чини ми се изјашњавао у том правцу када су у питању неке повреде, али могу у сваком конкретном случају да кажем.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Мислим овде глобално, да ли је било стрељаних?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Пазите, ми не можемо да кажемо, сада да се изјашњавамо, да ли је неко, да ли је то вршено стрељање. Ми кажемо да је тај човек смртно страдао од толиког броја пројектила, а истрагом може да се утврди ово, да ли је било стрељања или не.

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Добро, али Ви сте судски вештак, искусан сте човек и тако даље. Када би Вас позвали као судског вештака са тим подацима које сте Ви добили, да ли сте Ви могли да се изјасните да ли је било стрељања?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, мислим да ни један судски вештак не може да се изјасни да ли је било стрељање, осим ако нема ових других детаља, као што су изјаве сведока или нешто друго. Значи, ми можемо да кажемо, да вршимо претпоставку, али вршити претпоставку је јако опасно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нема овде нигде се нисте изјашњавали о удаљености, него, ево на пример, смрт наступила услед искрвављења из раскиданих крвних судова, меких ткива, карличног предела, испаленог из ручног ватреног оружја, највероватније убилачког порекла. Сада не пише раздаљина, да ли је стрељање или пуцање из даљине.

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Ако је леш трулеж, онда не можемо да видимо и онда не можемо да се изјаснимо.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Можете ли да, има трулих, рекли сте да има и очуваних, онај каже да је прислон, да ли има прислона?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Морам да погледам целокупну документацију.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Не сећате се глобално?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, па не могу, знате, могу да направим грешку, али мислим о свему томе могу да се појединачно изјасним.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Ви сте главни обдуцент, главни обдуцент тамо били, главни, како бих рекао, лекар Ви. Рекли сте да водите белешке. Док вршите обдукцију, да ли Ви водите белешке или некоме диктирате?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, ја водим.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Како можете, када морате да прегледате, имате рукавице?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Да, али имам помоћника, имао сам једног помоћника.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: То питам, да ли је он бележио то или?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, ја бележим.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: А он ради?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Он ради, он открива те просторе.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Да ли сте Ви некада вршили ексхумације ових масовних гробница на том подручју?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Јесам.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: На том зворничком, на Црном врху или негде, на Казамбашчи гробљу?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Вршио сам на Глођанским брдима, значи горе сам вршио, али то су биле српске жртве, али нисам Муслимане.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Нисте? А да ли је било ту, ова два пута када сте Ви били, да ли је било српских жртава?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Није? Ја мислим да се изјаснио господин професор, да се изјаснио о броју ових првих и других, нисам чуо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Има од «Z-1/24» до «Z-1/52» и после до 114, укупно има 61, други пут.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Ова надлежност, ја знам у тој бившој држави, ти војни судови су били, да ли је Зворник потпадао под надлежност Војног суда из Београда? Мислим, откуд тај судија тамо?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, да Вам кажем.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Мислим, откуд овај судија тамо? Ви сте били официр ЈНА тада, у то време, мало ми је чудно, како санитарска управа да каже нека иде као добровољац. Да ли то може, шта то значи, ви сте били мајор?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Био сам мајор, а то значи то што значи.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Може то?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Ја сам ишао, имао сам то одобрење да могу као добровољац и ишао сам.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Да ли су неки лешеви допремани на ВМА тамо са тог ратишта, из тог подручја Зворника?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: А рањеници?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Може да буде, рањеници могу.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: А лешеви не?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Лешеви не.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Да ли су исто Муслимани рањеници код Вас довођени на ВМА?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Било је пар случајева.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Нешто сте се изјашњавали овде о старости ових, нарочито ме интересује за овај 30. април када сте први пут били, о старости лешева. Да ли има ту у Вашем том налазу, од када су ти лешеви које сте прегледали 30. априла?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, ја сам се изјашњавао о некој животној доби, а о старости, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мислим да има негде, три, четири, пет дана, сада не могу.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Јесте могли то да утврдите тим спољашњим прегледом?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: На основу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Аха, ево, на 6. страни доле, каже, старост може да се закључи, то се види из фотографија на којима се виде мртва тела. Максимално је било, имајући у виду време које је било јако топло, висока температура, да су ти лешеви стари неколико дана. Значи, да време од смрти до обраде, то је прошло неколико дана, максимум три до пет дана. Не верујем да је више прошло, а то се види да се ради о лешевима који су добро очувани. Тек по неки је имао, него у пределу главе.

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, то је ја мислим изјава коју сам дао истражном судији, је ли тако?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, то Вас пита за 30. април?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Да, за 30. април, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: За ове друге немамо ни фотографије ни записнике?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Зато што, пазите, на основу лешних промена, лешних особина можете да одредите оријентационо време смрти.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Ви остајете при томе што сте рекли истражном судији? Добро. Да Вас питам, да ли сте случајно за судску медицину која обухвата много ствари и ван судске медицине, медицинских ствари, да ли сте са неким разговарали, са неким откуд, да ли Вам то неко рече, да ли сте прикупили те податке, откуд ти лешеви, шта је са њима? Да ли Вам то неко рече тамо?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Гледајте, рекао сам да су нам рекли да су са Куле, то је оно што смо разговарали са овим људима, за први пут.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Ко Вам је то рекао?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Ови који су били око нас, ови из Комуналног и то. Али ја не могу сада да кажем да ли су они са Куле или са неког другог простора, то не знам.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Да, да, да, али добили сте такву информацију?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Што се тиче других ствари, разумете и што се тиче тог интересовања ми нисмо имали са ким да разговарамо. Знате, то је било једно узбуђење, људи су ишли лево, десно, кретали се, ми нисмо познавали те људе да бисмо могли са њима да разговарамо тако да, мислим да нисам могао сада да питам некога, одакле су, ко их је побио.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Не, како су транспортовани, рецимо, зашто су баш ту стављени, зашто нису у неку хладњачу?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Ништа.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Хвала Вам, немам више.

НАТАША КАНДИЋ: Докторе Станковићу, да ли можете да нам кажете где сте све били те 1992. и 1993. године, на којим локацијама у својству некога ко прегледа, обрађује?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немојте даље ништа, само ћемо до јула да се ограничимо.

НАТАША КАНДИЋ: Зашто?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немојте молим Вас да ширимо, нема потребе.

НАТАША КАНДИЋ: Добро, ја сам хтела да питам, да видимо где се све налази, у ком својству, зато што видимо да овде у Зворнику 30. априла и 02. маја долази по налогу истражног судије из Београда, али да видимо у ком својству.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: 05. маја нема судије.

НАТАША КАНДИЋ: У ком својству долази даље.

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Нама је из суда речено, опростите, нама је из суда речено да ми идемо у Зворник, нисмо ми ишли самоиницијативно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, да, само није био судија, то каже.

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Само није био судија.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: После сте рекли да сте углавном спрске, колико сам ја схватила, српске лешеве после у Ватрогасном дому, значи то исто није предмет оптужнице.

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Ватрогасни дом је на другој страни.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажем, касније оно што је било. Да ли сте и касније још Муслимане негде?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није везано за оптужницу, више није, када је долазио добровољно, није вршио преглед лешева Муслимана. Да ли сам добро схватила?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Да, да.

НАТАША КАНДИЋ: Сведок који је сведочио овде, кога Ви познајете, који је прикупљао лешеве, каже да је он Вас најмање три или четири пута видео у Зворнику и да је био са Вама?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не три, четири пута, ја мислим много више.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Више пута је рекао.

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Много више пута.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: До 1995. године.

НАТАША КАНДИЋ: Не, он каже 1992. и 1993. године.

НАТАША КАНДИЋ: И каже да сте долазили на по два дана, да је увек био преглед лешева, да сте долазили, као што Вас је судија питала, у Герину клаоницу. Значи, он тврди да Ви знате и за лешеве у Гериној клаоници и у «Алхосу» и за већину тих лешева који су долазили из села?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, ми смо имали само та два пута лешеве ту где су нађени. Ми смо са тог простора где смо обрађивали лешеве други пут, 05. маја ишли једино на ручак у онај Алуминијумски комбинат, нигде даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само бих Вас молила да се окренете према микрофону, јер неће се чути када се скида транскрипт.

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, ми смо, кажем Вам, када смо били, прво никада нисмо били два дана. Прво, када смо обрађивали српске жртве, ми смо били по пет, шест дана тамо.

НАТАША КАНДИЋ: Говоримо о Зворнику.

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: У Зворнику, изричито тврдим да смо били по један дан.

НАТАША КАНДИЋ: Кажите ми, када сте ишли у Зворник, да ли сте Ви чули или прочитали или видели на медијима, шта се догађа у Зворнику?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Да.

НАТАША КАНДИЋ: Шта се догађало, то што сте чули?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: То што смо чули, то је познато.

НАТАША КАНДИЋ: Шта сте чули?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Да је дошло до сукоба између Муслимана и Срба, да има жртва и ми смо због тога и дошли тамо.

НАТАША КАНДИЋ: Којих жртва?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Па, гледајте, жртва и једних и других.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли сте Ви прегледали када сте дошли, то што кажете са Куле, да ли је било само муслиманских жртва, тела или је било и српских?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Оно што смо ми идентификовали су само муслиманске жртве.

НАТАША КАНДИЋ: Други пут када сте долазили, да ли је било?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Исто само муслиманске жртве.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли Вам је то било нормално ако је сукоб, да само има тела?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нећемо сада закључивати, нема потребе. Рекао је да није било српских лешева.

НАТАША КАНДИЋ: Оно што мене занима знајући шта доктор Станковић ради, где је све био на ексхумацијама и како је радио свој посао, наравно мислим да је професионално, питам Вас, да ли је било ту неких индиција да Ви поставите питање, шта се ту догађа, да неке пријавите неку сумњу да су почињени злочини, ако има толико тела, а само муслиманских тела да, прострелне ране, ипак сте Ви неко који говори о Госпићу, говори о томе шта се у Мркоњић граду, врло, члан сте Комисије државне за прикупљање података. У Зворнику сте присутни, догађају се ове ствари, шта Ви предузимате?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Предузимам оно што ми је.

АДВ. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Судија, извините, ја заиста протестујем оваквом начину испитивања, саслушању сведока. Мислим да ово не води ничему.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ако доктор Станковић жели, може да одговори, обзиром да није предмет оптужнице, не морате да одговорите.

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, него, само хоћу да кажем, гледајте, ја испред себе имам истражног судију. Тамо где имам истражног судију, ја се никада нисам изјашњавао у име истражног судије. Према томе, у конкретном случају, све оно што би требало и све што је предузето, било је предузето од стране истражног судије Војног суда у Београду. Ја сада не могу мимо њега да радим било које друге радње, било која друга. Онога тренутка када су ме питали и оног тренутка када су говорили о томе, ја сам говорио.

НАТАША КАНДИЋ: Извините само да Вас питам. Да ли сте се изјашњавали јавно у вези са Госпићем?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Јесам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немојте молим Вас то да одговарате, није везано за оптужницу, ја Вас молим заиста.

НАТАША КАНДИЋ: Јесте посредно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није рекао, какве везе има Госпоћ, немојте, ја мислим, хоћете даље питање везано за предмет.

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Одмах да Вам кажем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немојте молим Вас да одговарате, није потребно. Изволите.

НАТАША КАНДИЋ: Добро, немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Стварно тај Госпић, стварно нема везе.

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Судија, ја сам говорио да сам вршио обдукције српских жртава, односно муслиманских жртава у Зворнику и то није једанпут. Ја о томе поседујем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То није спорно.

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Али то да знате, иде у јавност и јавност, према томе да се зна.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мени је овде битно да утврдимо период мај-јули, то што је у оптужници. Изволите.

АДВ. МИРОСЛАВ ЂОРЂЕВИЋ: Имам само једно питање да се надовежем на питање пуномоћника Тодоровића. Обзиром да је познато да је у том времену након ослобођења Зворника су настављене борбе и да су муслиманске снаге пружале јак отпор на Кула граду, након ослобођења Зворника. Да ли када сте овог 30.04.1992. године, када сте вршили спољњичч преглед лешева, у разговору са људима који су Вам помагали из Зворника имали, а лешеви су такви да се ради о прострелним ранама где не може да се утврди да ли су у току борбе или на неки други начин страдали, да ли сте имали та сазнања или да Вам је неко рекао, да су биле те борбе око Куле града и да се ради о лешевима који су настрадалих људи у току борбе?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Гледајте, ми смо били сведоци јавних извештавања где се говорило да се борбе воде око Куле и да су се наводно Муслимани горе задржали, уствари, да су направили своја заштитна места и да се ту воде борбе и нормално када смо дошли у Зворнику да видимо где је та Кула и она се види и то су она сазнања, али шта је било, како је било, ја не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Вама је речено да су они са Куле?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Да су са Куле.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А Ви нисте питали да ли су можда још са неких других локација?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, па није то мој посао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте то уносили у записнике, добро.

АДВ. МИРОСЛАВ ЂОРЂЕВИЋ: Ништа више, хвала.

АДВ. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Ја бих само једно питање. Да ли је Вама познато, пошто се ту један сведок изјашњавао да је можда нека судско-медицинска екипа са простора бивше Босне долазила, из Бања Луке тамо да врши? Један сведок је говорио да су и са те стране долазили?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да је долазио доктор из Бања Луке, осим Вас и то после Вас, а Ви сте били 1992., 1993. године, то каже овај сведок «М». Вама то није познато?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ако сте Ви долазили 1995. године, претпостављам да, али после Вас? Не знате?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, можда.

АДВ. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Јесу ли они имали неку судску медицину у Бања Луци, стручно овако нешто?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Имали су, имали су Жељка Карана и не знам како се зваше овај други.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У Бања Луци?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: У Бања Луци, да. Имали су Цурпића из Добоја, то знам.

АДВ. МИЛОМИР ШАЛИЋ: Добро, хвала, ништа више.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте Ви у неком сукобу били са тим сведоком «М»? Овај што каже да сте Ви долазили у Герину кланицу?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, он је један бенигни човек, разумете, то су људи са тог подручја који се бавио са тим, који је нама пуно помагао и никада нисмо имали сукобе, нити било шта. Ја сам слушао оно што је сведочио пред Хашким трибуналом и тамо ме је помињао као човека који је не знам колико пута био, али то, једноставно, није истина. То могу да докажем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Нешто је за та документа говорио, каже, Станковић ми је рекао ако неко тражи документа нека се јави код њега и каже, онда је он то односио?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Није, па пазите, није.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ваљда та лична документа, претпостављам да је на то мислио.

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Да Вам кажем, нисмо имали разлога да са њим разговарамо о тим питањима, имали смо друге људе испред и мислим да је он био потпуно човек који се бавио физикалним послом, физичким пословима. Никакав други његов утицај није био. Он је био са нама када смо вадили лешеве, значи касније када је било, био је са нама у Ватрогасном дому, помагао нам је око свих тих послова.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Када је то било у Ватрогасном дому ти српски лешеве, кажете?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: То је било крај 1992., 1993. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли можете да погледате овде међу оптуженима, да ли Вам је неко познат можда? Нешто сте се сада изјашњавали да сте виђали у новинама или на ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ:? Не, мислим њега, он је био у јавности оно из јавних информисања, мислим њега. Никада га овако нисам срео. То изгледа мало чудно, да Вам кажем једну ствар, ја сам, рецимо, срео све ове људе из Хага мали број пута на ратишту. Ја нисам имао потребу да идем према тим људима који су на власти по било ком основу. Они мене нису интересовали, ни на један начин. И сада ако некоме кажете, рецимо да сам видео Караџића и био код Караџића једанпут, ако некоме кажем да сам Ратка Младића видео три пута на ратишту, онда они кажу нешто друго. То је нешто друго, нема потребе, нити смо па ми имали потребе да будемо са њима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није било потребе да Вас прими неко од власти?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: А, зашто? Ми смо рецимо дошли тамо где није био истражни судија. Нама су рецимо биле те информативне емисије, начин да позовемо људе, да дођемо на идентификацију посмртних остатака. Сви они који су имали неки утицај или били на неким позицијама или били образовани, су мање-више избегли са тих простора. А имали смо људе који су, остала она сиротиња, они сељаци тамо и радници са којима смо ми радили и то је нешто што стоји. И Ви када дођете тамо, немате струју, немате воду, немате могућност да радите са апаратима, немате никога, сва она цивилна заштита и оно што смо правили је пало у воду. Нема ко да носи лешеве, тако да смо ми радили све.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, али овде у граду је ова власт?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Добро, била је та нека власт која је била, али разумете.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Постојала је?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Постојала и то смо са њима.

Констатује се да је сведок окренувши се према оптуженима, показао на оптуженог Бранка Грујића када је објашњавао да је то човек кога је видео тада у медијима, али да га никада није срео у Зворнику.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нешто сте рекли у истрази да је то мало чудно што Вас тамо нико није сачекао од суда, од тужилаца, неко ко би требало по правилу да буде ту присутан?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Па, ми смо, право да Вам кажем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажете никога тамо није било од тих људи који су се бавили, који су били у обавези, тужилац, истражни судија, полиција и остали, што је мени представљало велики проблем?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Па, јесте, знате, Ви имате проблем када Вас пошаљу, као што су нас послали, рецимо, да направим једну малу дигресију, у Вуковар у хотел са пет звездица и ми смо дошли у хотел са пет звездица и остали на ледини, цела екипа, тако да је та екипа спавала у касарни, без прозора, са разбијеним прозорима, јер стакла није било, није било ничега. Затим, нико нас, ако неко мисли да је то пријатно и да је неко хтео да дође да гледа те лешеве, не. Напротив, ми смо остајали сами и само из тог разлога, из једног професионалног разлога, смо радили то што смо радили и иза тога стојим као члан, као вођа те екипе. Значи, све оно што је требало да одрадимо, одрадили смо у неким условима који су били најпримитивнији могући и користили смо оне основне методе за обраду и идентификацију тих посмртних остатака и то је било и током целог ратовања. Нико нас није примио, нити од председника општина, од овога, од онога. Не, ми смо тек негде тамо крајем 1995. године, 1996. године, тада нас је, рецимо, примио Карацић, до тада нико и то је тај однос који смо имали. Нисмо знали те људе као што су ови из погребног али ове друге не нешто превише.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли има још неких питања?

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Ја бих само за сведока једно питање. Господине Станковићу, Ви рекосте да сте у првом наврату обрадили лешеве лешних ознака «Z-1/24» до 52. Ко је определио такве лешне ознаке?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Ми.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Ви?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Да.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: А зашто 24 до 52?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Зато што?

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Зашто није од 1 до?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Питали овога који је вршио сахрањивање посмртних остатака и рекао је да су до тада вршили сахрањивање 23, а онда смо ми наставили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Без прегледа?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Да.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Ви нисте имали прилику да видите те претходне лешеве?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, али смо ми наставили од 24, да бисмо имали, да бисмо могли касније, ови који су неидентификовани, да на основу ових ознака се идентификују.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ВЕСКО КРСТАЈИЋ: Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, нема више. Изволите.

АДВ. МИРОСЛАВ ЂОРЂЕВИЋ: Још само једно. Не знам да ли доктор може на то да одговори, али обзиром да је извршено сахрањивање лешева од 1 до 23, да ли то можда значи да се радило о лешевима српске националности?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нема више питања. Нисте питали можда ко су ти који су сахрањени?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Имате ли још нешто можда да кажете?

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли можете само тај списак да нам само доставите, барем имена, обзиром да немате фотодокументацију, да бисмо утврдили евентуално из којих су то места? Претпостављам да Удружење које је ту присутно и заинтересовано да видимо.

АДВ. ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: То би било добро.

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Не, не, нема никаквих проблема.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То није наш период оптужнице, пошто је 05. мај, али без обзира.

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Само нисам данас сам стигао из Тиране ујутру, па сам одмах дошао, али ћу Вам јавити у току сутрашњег дана ћу доставити цео списак.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, бар списак имена, добро. Хвала Вам што сте дошли.

СВЕДОК Др ЗОРАН СТАНКОВИЋ: Пријатно, довиђења.

То је све што имам да изјавим.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Главни претрес ће се наставити 29.09.2006. године, са почетком у 9,30 часова.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА. Почећемо овде, а онда судија Ковачевић има објављивање у 13 часова па ћемо вероватно морати да се селимо, боље бар овде да почнемо.

ЗАПИСНИЧАР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА - СУДИЈА